

Ärende: VN/7050/2023

Utkast till riksomfattande program för ungdomsarbete och ungdomspolitik (RUNGPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Regeringens ungdomspolitiska mål och åtgärder; Korg 1: Varje ung har en väg som leder framåt

Mål 1: Den unga mår bra i skolan och läroanstalten

Mobbningsförebyggande åtgärder saknas i denna del av programmet. Mobbning är en av de största orsakerna till psykiskt illamående och mobbningen har långtgående konsekvenser. Hur man klarar av framtiden och dess krav på studier och arbete beror i stor grad på god självkänsla och självförtroende.

Mål 2: Alla unga har tillgång till en lättillgänglig hobby som intresserar dem

Finlandsmodellen fungerar i dag bra för 7-16 åringar. Man borde bygga upp ett motsvarande system för de som är över 16 år. Dessa äldre unga och speciellt de som inte har regelbundna inkomster eller lön har inte råd till att delta i hobbyn. Mindre städer har inte egna gym, simhallar, klubbar och annat som kunde bekostas av kommunen. Utanförskapet leder oftast till att man inte har råd till hobbyn eller inte ens har viljan av att delta, eftersom man varit en tid utanför det sk. normala livet. För alla dessa skulle en utvidgad finlandsmodell vara en möjlighet.

Mål 3: Antalet unga som står utanför arbetslivet och utbildning minskar

Navigatorerna finns inte på alla orter, men på de flesta orter finns en ungdomsverkstad och uppsökande ungdomsarbete. Därför är det speciellt viktigt att man på statligt håll understöder dessa. Verkstäder och uppsökande når ofta unga som hör till gruppen NEET unga, vilket navigatorerna mera sällan gör.

Regeringens ungdomspolitiska mål och åtgärder; Korg 2: Mångsidig kunskap och verktyg för att stödja ungas psykiska välbefinnande

Mål 4: Unga har tillgång till mentalvårdstjänster av hög kvalitet i rätt tid

Mentalvårdstjänster borde finnas i alla kommuner, i alla fall någon nivå, och även på svenska där det finns behov av det. Man borde inte vara tvungen att resa en timme för att få vård. Kan man tänka sig att vården "rör på sig"? Här har välfärdsområdena en mycket stor roll, och för att de unga skall få i rätt tid mentalvårdstjänster behövs ett nätverkssamarbete med andra aktörer så som ungdomsarbetet. Ungdomsarbetet ser de unga i fria former som gör att den unga mera öppet kan lyfta fram behovet av hjälp och hänvisa samt hjälpa den unga till mentalvårdstjänster.

Mentalvårdstjänster till dem som inte studerar eller jobbar är ibland mycket svåråtkomlig och det kan ta en lång tid innan man får hjälp. Det finns ett behov av lågtröskel mentalvårdstjänster.

FPA:s rehabiliteringar är också en viktig forma av stöd även i denna fråga. Den svenskspråkiga rehabiliteringen fattas nästan helt i Åbo och dess omgivning.

Mål 5: Meningsfull fritidsverksamhet stärker ungas psykiska välbefinnande

Bas ungdomsarbetet borde lyftas fram även inom denna punkt, eftersom den finns även på små orter och kan ofta vara den enda möjligheten till mera fri verksamhet. Verksamheten kan utformas utgående av de ungas behov, i stället för att den unga skall forma sig till de alternativ som finns tillgängliga och är styrda uppifrån. Psykiska välbefinnandet kan ofta höjas genom att den unga känner sig delaktig i verksamheten och att den unga kan påverka verksamheten.

Regeringens ungdomspolitiska mål och åtgärder; Korg 3: Ungas välbefinnande stöds genom ökad delaktighet, gemenskap och trygghet

Mål 6: De ungas möjligheter att delta i och påverka samhällsdebatten och beslutsfattandet främjas

Mål 7: De ungas trygghetskänsla och säkerhet stärks

Passar Ankarverksamheten alla kommuner, tex små kommuner? Finns det alternativ till Ankarverksamheten? Vilka är satsningarna på mobbningsförebyggande åtgärder?

Föreningar och andra aktörer kunde få hjälp och / eller utbildningar i att ta tag i trakasserier etc.

Mål 8: De ungas gemenskap, likabehandling och resiliens ökar

Ungdomsarbetet i skolan har olika titlar och arbetsbeskrivningar. Vad är ungdomsarbete i skolan? Fältet inom ungdomsarbete i skolor är brokigt, och rollerna känns delvis otydliga. Bra om man kunde bättre definiera vad man menar med ungdomsarbete i skolor: är man skolhandledare, skolungdomsledare, skolcoach eller något annat. Är arbetsuppgifterna olika eller de samma?

Riktlinjer för stödet till ungdomsarbete och ungdomsverksamhet

Det grundläggande ungdomsarbete i kommunerna; Rekommendationer om lämpliga resurser, säkerhetsfrågor, systematiskt kvalitetsarbete i öppen ungdomsverksamhet. UngDO som verktyg för statistik och vissning av ett omfattande ungdomsarbete är bra. Verktyg som hjälper kommunerna att utvärdera kvaliteten på verksamheten skulle vara bra. Mera stöd till kommunerna att jobba fram NUPS för alla kommuner, resurser i form av personer och ekonomisk finns inte i så många kommuner idag. Skulle flera kommuner jobba med NUPS samtidigt med stöd av staten, skulle arbetet kunna bli gjort på ett annat sätt. Här kunde en fördel vara att jobba med svenska och finskspråkiga kommuner skilt. Detta skulle kunna hjälpa kommuner med utveckling av den öppna ungdomsverksamheten och komma med grund för det riksomfattande arbete.

- Prioriteringar för godkännande av rätten till statsbidrag för kompetenscentrum på ungdomsområdet

Enligt reglerna är kriterierna att kompetenscentrum skall jobba på båda språken. Finns det någon uppföljning på att detta följs (inte följs). Finns det riktlinjer för organisationer som på uppdrag från staten skall jobba med unga i frågor som berör alla våra unga inte kan ge information på det svenska språket. Eller att unga skall kunna delta, engagera sig i verksamhet även om deras språkkunskaper inte är perfekta. Nu finns situationer där unga måste säga nej till deltagande för att språket känns som ett hinder.

Finlands mål för det internationella och europeiska samarbetet på ungdomsområdet

Internationell verksamhet viktig, även på den lokala mindre skalan. Mycket bra att möjligheten med ackreditering finns inom Erasmus+ , blir ett bättre långsiktigt och utvecklande arbete.

Till förebyggande arbete behövs ekonomiska resurser, för att kunna pröva och utveckla metoder behövs lättare ekonomiskt stöd.

Mentalvårdstjänsterna för unga och att de skall finnas på eget modersmål är viktigt. Därav viktigt att undervisnings- och kulturministeriet bevakar dessa frågor i välfärdsområde.

Andra synpunkter på programme

För lite innehåll kring unga som inte studerar eller arbetar. Deras stöd, välmående, och delaktighet i samhället. Hur kan vi finnas för dem?

Borde man lyfta fram i korgarna det grundläggande ungdomsarbets roll och olika åtgärder inom det ungdomsarbetet. Det är ganska stor skillnad i kommunerna hur man tolkar ungdomsarbete i skolor, vilka titlar man ger till de som jobbar i skolan. Är de ungdomscoacher, ungdomshandledare, ungdomsledare. Mycket olika arbetsbeskrivningar och löneklyfta till ungdomsarbetare i öppna ungdomsverksamheten. Oftast hör de till skolans personal och är inte med i teamet för ungdomsarbete i kommunen. Att notera är tystnadsplikten. Det blir en klyfta, en situation där vi får svårt att få ungdomsarbetare att jobba eftermiddag och kväll. Det bör finnas trygga vuxna ibland dem.

Tyngd på ungas lärande inom ekonomiska och sociala färdigheter. Många unga har inte kunskaper om ekonomi, vad skall pengar räcka till och vad kostar i samhället idag. Hur kan vi leva mera hållbart för att trygga ekonomi, miljö och kunna leva i välfärdens Finland.

Tyngd på vårdnadshavarnas ansvar, hur kan vi stöda och samarbeta med vårdnadshavarna för tryggare miljöer.

Leppäkari Maria
Pargas stad - Paraisten kaupunki - Livskraftssektorn